

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Io. Francisci Leonis Eporediensis I. V. D. Episcopi Thelesini Thesaurus Fori Ecclesiastici

Leoni, Giovanni Francesco

Coloniae Agrippinae, 1682

59 Decimam an dominus agri, conductor, vel colonus solvere debeat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10316

rationi, ut qui seminat spiritualia temporalia metat, *c. cum secundum, de prabend. Paul. ad Corinth. cap. 9. & Rebuff. ead. q. 2. num. 7.*

55 Ampliatur tertio, quod clerici teneantur solvere decimam, etiam de prædiis dotalibus ecclesiæ, quia licet contrarium teneat, *gloss. in cap. novum genus, in ver. à clericis, de decim. per text. in cap. questi, 16. quæst. 1. de qua facit mentionem Innocent. in d. c. novum genus, n. 1. & ibi Abb. nu. 4. contraria tamen opinio est verior, quam amplectitur, gloss. in cap. 1. in ver. ullo servitio, & ibi Abb. qui testatur dictam gl. esse communiter receptam, num. 4. de cens. quem sequitur Rebuff. in tract. de decim. q. 5. n. 19. & ita sentit Azor. lib. 7. instit. moral. c. 35. ver. quinto queritur, & 59 est ratio, quia cum in jure non reperiatur, quod ecclesia antiqua debeat privari decimis, propter constructionem novæ, non debemus interpretatione magistrorum generalem juris dispositionem alterare, ut inquit, Abb. in eod. n. 4. & quod ecclesia parochialis propter novæ ecclesiæ constructionem, & dotationem non possit jure suo privari, probat text. in c. Ecclesia antiquitas, 16. q. 1. & cap. tributum, 23. q. 8. Abb. in d. c. novum genus, n. 6. de decim. & Rebuff. eod. n. 14. & hæc procedunt, nisi ecclesia sit tuta præscriptione, 96 quia decimæ ab ecclesia contra ecclesiam cum titulo, & bona fide, spatio quadraginta annorum præscribuntur, *cap. 1. de præscript. in 6. & Rebuff. ead. quæst. 13. n. 80. & num. 112. & sine titulo illas præscribit spatio tanti temporis, cujus initii memoria in contrarium non existat, eod. c. 1. in fin. de præscript. & Rebuff. ead. q. 13. n. 81. & hæc procedunt quo ad decimam prædia-**

lem, quia personales ex universali consuetudine præscribuntur, *Felin. in cap. causam quæ, n. 1. de præscript. cum aliis supra allegatis.*

57 Limitatur primo, dicta regula, ut non procedat in clericis inservientibus parochialibus ecclesiis, quibus decimæ debentur, quia tunc ad illarum solutionem non tenentur, *Sylvest. in ver. decima q. 7. & Azor. eo. cap. 35 sub ver. quinto queritur, circa fin.*

58 Secundò, limitatur in ecclesiis regularibus, & aliis collegiatis, quæ sunt privilegiate, quia decimæ privilegio Papæ, & exemptione tolli possunt, *ut cap. à nobis, & ibi gloss. in ver. exemptus, & Abb. n. 4. de decim. & Rebuffi ead. q. 13. n. 103.*

59 Queritur, si dominus agri, vel conductor, decimam solvere debeat, in quo est distinguendum, quia, aut loquimur de conductore, qui locavit agrum certa pecunia, vel certis mensuris grani, ita, ut omnes fructus ad conductorem spectent, & tunc dominus non tenetur ad decimam expansionem, quam percipit à conductore, quia eorum onus ad conductorem transit, eo quod dominus agri propterea minorem pensionem exigit, & si fuit conventum de certis mensuris grani domino tradendis, antequam illæ mensuræ pro pensione dentur, tota quantitas grani est decimanda, si vero agatur de colonis partiariis, qui partem fructuum percipiunt, & dominicam partem, coloni pro ea parte, quam percipiunt, tenentur dare decimam, & eorum domini pro ea parte, quæ ipsos contingit, & ita distinguit, *glo. in cap. questi sunt, 16. q. 1. c. tua nobis, & ibi gl. in ver. sic, & dominus & Ab. n. 1. gloss. in c. cum non sit, in v. preced. de decim. & plenè Azor. eo. l. 7.*

60 *insti. moral. c. 35. sub ver. quartò quaritur,* & debet solvi de omnibus fructibus sine aliqua impensarum deductione, *cap. non est, & d. gloss. in cap. cum non sit, & gl. fin. in cap. ex parte; & Abb. in cap. pastoralis nu. 2. eod. tit.* quæ procedunt in decimis prædialibus, sicut in personalibus, ut per gloss. fin. *in d. cap. non est, cap. pastoralis,* & ibi Abb. *nu. 1. 6. & 7. eod. tit.*

61 Debetur decima prædialis, etiam si dominus fructus conditionem rei suæ mutet, nempe, si in agro, qui arari, & grano seminari solebat, quis vineam plantaverit, vel agrum ad pratium reducerit, aut in eo oriza seminaverit, seu in area, vel platea arbores sererit, vel domos extruxerit, sive ex vinea agrum ad seminandum fecerit, quæ omnia dominus facere potest, absque Ecclesiæ consensu, & si qualitate mutata prædialiter fructus reddant, major decima debetur, ut est text. *in c. commissum,* & ibi Abb. *nu. 2. de decim.* Covar. *pract. qu. c. 37. num. 5. Rot. divers. decis. 17. num. 10. par. 2.* & Azor. qui testatur hanc esse communem sententiam, *in eo cap. 35. sub ver. decimum quaritur.*

62 Quamvis enim privilegio Papæ & exemptione decimæ tolli possint, per text. *in cap. à nobis,* ubi etiam gloss. *de decim. cum alijs supra num. 58. deductis,* pluries tamen super privilegijs eximentibus à decimarum solutione solet dubitari. Quo casu verba privilegiorum sunt ponderanda, quia, si privilegium respicit terras, seu prædia, coloni colentes illas privilegio participant, estque transitivum ad colonos, & tunc privilegium dicitur reale, gloss. *in clem. 1. in verb. excolendas, circa fin. de decim.* & ibi Cardin. Abb. Imol. Anchar. Vital. & alii idem Abb. *in cap. ex parte, num. 5. de decim.*

& consil. 9. dub. 2. lib. 1. Rot. decis. 4. de privileg. in ant. de communi testatur, Soc. in cons. 268. ante numer. 1. lib. 2. & post alios ibi allegat, idem tenet Rot. divers. decis. 23. num. 6. par. 2.

63 Moniales enim Ordinis S. Claræ habent privilegia à Summis Pontificibus concessa, quod ipse de quibuscunque terris, & possessionibus suis quas per se, vel colonos, aut servitores suos excoli, aut cultivari faciebant, aut in posterum facerent, nullas decimas, & primitias parochialibus ecclesijs, & alijs persolverent, nec ipsæ, aut possessionum earundem coloni ad earum solutionem à quocunque cogi possent, & idè favore earundem monialium, suorumque colonorum in causa Conchen, exemptionis decimarum, in Rota coram Orano.

Die 20. Januarij 1589. fuit resolutum monialium Beatæ Mariæ Conceptionis, Ordinis S. Claræ intensionem fundari in privilegijs per Summos Pontifices Abbatissis & monialibus ejusdem Ordinis Sanctæ Claræ concessis, in quibus habeatur, quod ipsæ de quibuscunque terris, & possessionibus suis, quas per se, vel colonos, aut servitores excoli, & cultivari faciebant, aut in posterum facerent, nullas decimas, & primitias parochialibus Ecclesijs, & alijs persolverent, nec ipsæ, aut possessionum earundem coloni ad earum solutionem à quocunque cogi possint.

Neque verò laborandum est circa verificationem dicti privilegij, ex quo fuit concessum motu proprio, & concurrat cursus temporis, & illius observantia, prout, aliàs fuit dictum in una Lucana Decanatus coram Aldobrandino, & in alia Burgen. jurisdictionis coram Seraphino, & est de-